

عبادي اني انا
الغفور
الرحيم و ان
عذابي هو
العذابن
الاليم “(Ey Muhammed!) Kullarımaن
benim çok bağışlayan çok merhamet eden olduğumu, azabımın da elem dolu azap
olduğunu bildir ن(Hıcr, 49-50). ان ربك
سريع العقاب و
انه لغفور
الرحيم “Şنphesiz senin Rabbin cezası
çok çabuk olandır, şنphesiz O, çok bağışlayan çok merhamet
edendir” (En’âm, 165). أن ربك
لذو مغفرة و ذو
عقاب اليم “Şنphesiz senin
Rabbin hem bağışlama sahibidir hem de elem dolu bir azap sahibidir” (Fussilet, 41/43).
غافر الذنب
و قابل التوبن
شديد العقاب
ذي الطول “(Allah), gنnahı
bağışlayan,ن tنvbeyi kabul eden, , azabı ağır olan, lنtuf sahibidir”
(Mنmin, 40/3). الله
لااله الا هو
له الاسماء
الخسنى “Allah kendisinden başka hiçbir
ilah bulunmayandır, en gنzel isimler O’nundur” (Taha, 8)ن ve benzeri
yنzlerce âyette Allah bize kendisini tanıtmaktadır. İslam bilginleri, âyet ve
hadislere dayanarak Allah’ı tanıtan eserler hazırlamışlardır. Bu eserlerden Allah’ın
beş çeşit isim ve sıfatının olduğunu öğreniyoruz. Bunlar; zâtî,
sنbûtî, ن selbî , fiilî ve haberîن (mنteşâbih)
sıfatlardır. ن l. ZATî SIFATLAR ن Zatî sıfatlar; vنcut, kıdem,
bekâ , vâhdâniyet, muhâlefetنn lilhavadis ve kıyambinefsihî olmak
نzere altı tanedir. 1. Vنcut. Vنcut, Allah’ın vâr olması demektir.
Allah vardır, varlığı kendiliğindedir, yani Allah yaratılmış değildir. Her şeyi O yaratmıştır, O
olmasaydı hiçbir şey olmazdı. Allah’ın dışındaki hiçbir varlık kendiliğinden
meydana gelmemiştir, hepsi Allah’ın yaratmasıyla var olmuştur, hayatlarını Allah’ın
lنtfu keremiyle devam ettirmektedirler. Mesela insanların ve hayvanların gıda maddelerine,
suya, temiz havaya ve gنneş enerjisine ihtiyaçları vardır. Allah ise bنyle
değildir. O'nun varlığının başlangıcı ve sonu olmadığı gibiن varlığını devam için de
hiçbir şeye muhtaç değildir. Diğer varlıkların muhtaç oldukları şeyleri de
yaratan O’dur. Aklını, mantığını ve muhâkeme gنcنnن kullanan,
gنkleri, yıldızları, yeri, bitkileri, hayvanları, ormanları, meyveleri veن daha nice varlıkları
dنşنnen insan, bنtنn bunları yaratan, onları yنneten birن
yنce varlığın olduğunu anlar. Şu anlamdaki âyetler insanları Allah&rsquo'ın varlığı
konusunda dنşنnmeye davet etmektedir. افلا
ينظرون الى
الابل كيف
خلقت و الى

السماء كيف
رفعت و الى
الحبال كيف
نصبت و الى
الارض كيف
سطحت “Deveye bakmıyorlar mı nasıl yaratılmıştır? Göğe
bakmıyorlar mı nasıl yükseltilmiştir?Dağlara bakmıyorlar mı nasıl dikilmişlerdir?
Yeryüzüne bakmıyorlar mı nasıl yayılmıştır?” (Ğaşıye, 17-20). Kâinatta
vâr olan her şey O’nun varlığına delalet etmektedir. Şu âyet mealleri bu
gerçeği ifade etmektedir: و من
اياته ان
خلفكم من تراب
 “Sizi topraktan yaratması O’nun varlığının delillerindendir…
و من اياته ان
خلق لكم من
انفسكم
ازواحا
لتسكنوا
اليها و جعل
بينكم مودة و
رخمة Kendileri ile huzur bulasınız diye sizin için kendi
cinsinizden eşler yaratması ve aranızda sevgi ve merhamet var etmesi O’nun varlığının
delillerindendir… و من اياته
خلق السماوات
و الارض و
اختلاف
ااسنتكم و
الوانكم Göklerin ve yerin yaratılması,
dillerinizin ve renklerinizin farklı olması O’nun varlığının delillerindendir … و
من اياته
منامكم باليل
و النهار و
ابتغاؤكم من
فضله Geceleyin uyumanız ve gündüzün
O’nun lütfundan istemeniz O’nun varlığının delillerindendir…
و من اياته
يريكم البرف
خوفا و طمعا و
ينزل من
السماء
ماءفيحيئ به
الارض بعد
موته Korku ve ümit kaynağı olarak şimşegi size
göstermesi, gökten yağmur indirip onunla yeryüzünü
ölümünden sonra diriltmesi O’nun varlığının delillerindendir….
و من اياته ان
تقوم السماء و
الارض بامره Emriyle

göğün ve yerin kendi düzenlerinde durması da Onun varlığının delillerindedir; (Rum, 20-24). 2. Kıdem Kıdem, Allah'ın varlığının evveli ve başlangıcının bulunmaması, Allah'ın ezeli; ve kadim olması demektir. Bu sıfat, Allah'ın yaratılmamış olduğunu, O'nun olmadığı hiçbir zamanın bulunmadığını ifade eder. Çünkü; zamanı ve mekanı yaratan da Allah'tır. Allah'ın dışındaki bütün varlıkların süzgelimi güneşin, ayın, dünyanın, yıldızların, gezegenlerin, insanların, hayvanların, bitkilerin bir evveli, bir başlangıcı, yaratıldıkları ve var olmaya başladıkları bir zamanları vardır. Çünkü; bu varlıklar önceleri yok iken sonradan Allah'ın yaratmasıyla var olmuşlardır. Halbuki Allah böyle değildir. O'nun varlığının evveli ve başlangıcı yoktur. Çünkü; O, varlığı zorunlu varlıktır. Geriye doğru ne kadar gidilirse gidilsin O'nun olmadığı bir zaman düşünülemez. Allah'ın varlığının bir başlangıcının olması, O'nun yaratılmış olduğu anlamına gelir ki bu, Allah için muhaldir, çünkü; yaratılmış olan ilah olamaz. 3. Bekâ; Bekâ;, Allah'ın bâkî;, ebedî;, sonsuz, ölmüzsüzmü; olması ve varlığının sonu olmaması demektir. Sonlu olmak, ölmü; olmak, bir gün yok olmak, yaratılmış varlıkların özelliğidir. Kâinatta gündüzü; ve gündüzümüz, kâinât ve bûnyâk bûnyâk varlıklar sonludur, ölmü; olmak, bir gün yok olacaklardır. Allah ise böyle değildir. O, yaratılmadığı için fâni, sonlu ve ölmü; değildir. O, varlığı zorunlu tek varlıktır. Her canlı ölecek O, ise ebedî;dir. Rahman suresinin, £ل من عليها فان و يبقى وحه ربك ذو الحلال و الاكرام “Yeryüzünde (ve âlemdede) bulunan her canlı fanidir, ölmü; olmak, ancak azamet ve ikram sahibi Rabb'inin zâcî;tı bâkî;ki kalacaktır” anlamındaki 26-27. âcî;yetleri ile İhlas suresi Allah'ın bu sıfatlarını ifade etmektedir. 4. Vahdâniyet Vahdâniyet, Allah'ın bir ve tek olması demektir. Allah; zatında, sıfatlarında ve işlerinde tektir, eşi, benzeri ve ortağı yoktur. İhlas suresinin “De ki O Allah bir, tektir” ¢ل هو الله احد anlamındaki âcî;yeti Allah'ın bu sıfatını ifade etmektedir. Bütün peygamberler, O'nun vahdâniyetini, teklîğini anlatmışlardır: و ما ارسلنا من قبلك من رسول الا نوحي اليه انه لا اله الا انا فاعبدون “(Ey Peygamberim!) Senden önce gönderdiğimiz bütün peygamberlere, ‘şüphesiz benden başka hiçbir ilah yoktur, ölmü;yleyse bana ibadet edin’ diye vahyetmişizdir” (Enbiya, 25) âcî;nlamındaki âcî;yet, bu gerçekte ifade etmektedir. İslam dinin tevhi; dâni; olması, Allah'ın tek ilah ve tek mabut olması esasına dayanır. O'ndan başka ilah kabul etmek, şirk, şirk ise en bûnyâk zulûm, en bûnyâk günâhtır. Kelime-i tevhi;t, yani İlahî;he illallah cümlesi, Allah'ın teklîğini ve eşsizliğini, O'ndan başka ilah olmadığını ifade eder. Kur'an baştan sona Allah'ın birliğini anlatan âcî;yetlerle doludur: ¤و كان

فيهما الهة
الا الله
لفسدتا “Eğer yerde ve göklerde
Allah’tan başka ilahlar olsaydı, kesinlikle yerin ve göklerin düzeni
bozulurdu” (Enbiya, 22) ânâmındaki âyet Allah’ın vahdâniyet
sifatını anlatmaktadır. 4. Muhâlefetün lilhavadis Muhâlefetün
lilhavâdis, Allah’ın yaratıklardan hiç birine benzememesi demektir. Biz,
Allah’ı nasıl düşünürsek düşünelim O bizim
düşündüğümüzden, aklımıza, hayalimize ve hatırımıza gelen
şeylerden başkadır, hiçbirine benzemez. Çnkü bizim Allah’ı
benzetmek istediğimiz şeylerin hepsi yaratılmış ölümlü, muhtaç ve
âciz varlıklardır. Halbuki Allah, yaratılmış âciz, muhtaç ve
ölümlü bir varlık olmadığı gibi cisim, cevher ve araz da değildir. Allah; zatı,
sıfatları ve fiilleriyle hiçbir yaratığa benzemez. Mesela insanların gücü,
görme, işitme ve bilme gibi yetenekleri vardır. Allah’ın da gücü,
görme, işitmesi ve bilmesi vardır. Ancak insanların gücü, görme, işitmesi
ve bilmesi Allah’ın gücü, görme, işitmesi ve bilmesine asla benzemez.
Allah’ın her şeye gücü yeter, insanların ise her şeye gücü yetmez.
Onlara görme yeteneğini veren de Allah’tır. Allah her şeyi görür,
insanlar her şeyi göremez, onlara görme organı veren de Allah’tır. Allah her
şeyi işitir, en gizli olan sesleri de işitir. İnsanlar ise her sözü işitemezler. Allah her şeyi
bilir, O’nun ilminden hariç hiçbir şey yoktur. İnsanlar ise her şeyi bilemezler,
bilgileri sınırlıdır. ليس كمثله
شيئ “O’nun benzeri hiçbir şey yoktur”
(Şûrâ, 11) anlamındaki âyet, Allah’ın bu sıfatını ifade etmektedir. 5.
Kıyambinefsihî Kıyambinefsihî, Allah’ın varlığının kendiliğinden olması,
başkaları tarafından var edilmemiş, yaratılmamış ve doğmamış olması demektir. Yaratılmış
varlıklar, varlıklarını sürdürebilmeleri için, Allah’a muhtaçtırlar.
Allah ise hiç bir şeye muhtaç değildir, zaman ve mekandan münezehtir,
zamanı da mekanı da diğer varlıkları da yaratan O’dur.

[Vaazın Devamı İçin TIKLA](#) [1] Bu bölüm Din İşleri Yüksek Kurulu
Üyesi Doç. Dr. İsmail KARAGÖZ tarafından hazırlanmıştır. [2]
Teğâbün, 64/8. [3] Al-i İmrân, 3/132. [4] Kurtubî, XVII, 55.

[islam ve Hayat,Güncel Vaaz ve Hutbeler](#)